

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tost/19/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100145
Dátum vydania rozhodnutia: 21. júna 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100145.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera na neverejnom zasadnutí konanom 21. júna 2018 v Bratislave, prejednal sťažnosti podané obvinenými Bc. P. X. a P. O., proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 15. júna 2018, sp. zn. 5Tp 10/2018, a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosti obvinených Bc. P. X. a P. O. sa z a m i e t a j ú .

O d ô v o d n e n i e

Vyšetrovateľ OISZ ÚIS SKIS MV SR vznesol 14. júna 2018 uznesením obvinenie npor. Bc. P. X., za pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, prečin ohrozovania dôvernej skutočnosti a vyhradenej skutočnosti podľa § 353 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, prečin ohrozovania dôvernej skutočnosti a vyhradenej skutočnosti podľa § 353 ods. 1 Trestného zákona a P. O. za pokračovací prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v napadnutom uznesení vyšetrovateľa. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) podal 14. júna o 00.05 hod., v zákonnej 48-hodinovej lehote od zadržania obvinených, návrh na vzatie obvinených Bc. P. X. a P. O. do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. Prokurátor podal návrh do väzby aj u obvinených mjr. Mgr. U. P. a JUDr. G. P. Y., PhD., o týchto najvyšší súd rozhodol samostatným konaním a následne samostatným uznesením, konkrétne pod sp. zn. 6 Tost 20/2018, z 21. júna 2018. Sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu uznesením z 15. júna 2018, sp. zn. 5 Tp 10/2018, vzal obvineného Bc. P. X. podľa § 72 ods. 2 Tr. por. do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. s tým, že väzba začala plynúť 13. júna 2018 o 07.40 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica. Sudca zároveň rozhodol, že podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijíma písomný sľub obvineného Bc. P. X. a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenariaďuje dohľad probačného a mediačného úradníka na obvineným P. X.. Sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu tým istým uznesením (z 15. júna 2018, sp. zn. 5 Tp 10/2018), vzal do väzby i obvineného P. O., a to podľa § 72 ods. 2 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. s tým, že väzba začala plynúť 13. júna 2018 o 14.53 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby Banská

Bystrica. Sudca zároveň rozhodol, že podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijíma písomný sľub obvineného P. O. a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenariaďuje dohľad probačného a mediačného úradníka na obvineným P. O.. Proti citovanému uzneseniu sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu podali sťažnosť obvinení Bc. P. X. a P. O., ktorú odôvodnili prostredníctvom svojich obhajcov. Obhajca obvineného P. X. - Mgr. Branislav Šuba v podrobných dôvodoch písomne podanej sťažnosti, ktorú doplnil rôznymi písomnosťami uviedol, že pokiaľ ide o väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por., ku všetkým vypočutým svedkom, resp. k ich výpovediam možno konštatovať, že počas cca 8 mesiacov trvajúceho trestného stíhania, nebolo zaznamenané žiadne kolúzne správanie zo strany obvineného X. a taktiež nebolo zaznamenané žiadne kolúzne správanie vo vzťahu obvineného X. ku spoluobvineným. Pokiaľ ide o väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., obvinený X. ako policajt podal žiadosť o ukončenie služobného pomeru, avšak rýchlosť rozhodnutia nemá ako ovplyvniť. V závere obhajoba uviedla, že dôvody väzby tak, ako sú konštatované v napadnutom uznesení neexistujú, a preto navrhuje, aby bol jeho klient ihneď prepustený z väzby na slobodu. Alternatívne obhajca navrhol, že pokiaľ by nadriadený súd vzhladol niektorý z dôvodov väzby, prepustil jeho klienta na slobodu za súčasného nahradenia väzby akoukoľvek formou záruky, probácie, obmedzení, monitorovacieho zariadenia, ktorú zákon pripúšťa a ktorú jeho klient akceptoval vo svojich prednesoch už na prvostupňovom súde. Obhajca obvineného P. O. - Mgr. Martin Krakovský taktiež podrobne odôvodnil sťažnosť svojho klienta s tým, že neboli podľa jeho názoru, naplnené všetky zákonné podmienky pre vzatie jeho klienta do väzby, resp. súd ich nesprávne vyhodnotil. Obvinený P. O. sa žiadneho protiprávneho konania nedopustil a nemá ani vedomosť o protiprávnom konaní ďalších obvinených, ktoré sa v napadnutom uznesení uvádzajú, teda nemá ani koho ovplyvňovať ani ako pokračovať v trestnej činnosti. Inštitút väzby má fakultatívnu povahu a nemá sankčný ani výchovný charakter, nakoľko nie je trestom. V závere zdôraznil, že jeho väzobné stíhanie má veľmi negatívny dopad nielen na jeho rodinu, ktorá je od neho finančne závislá, ale aj na spoločnosť Q., kde zamestnáva takmer 300 ľudí. V neposlednom rade poukázal na svoj nepriaznivý zdravotný stav. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie a prepustil ho z väzby na slobodu a aby prijal ako náhradu väzby jeho písomný sľub a dohľad probačného a mediačného úradníka v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podanej sťažnosti preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie, predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a zistil, že sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu rozhodol v predmetnej veci správne a v súlade so zákonom. Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že pri rozhodnutí o väzbe oboch obvinených boli dodržané všetky formálno-procesné podmienky a rovnako aj z vecného hľadiska prvostupňový súd správne konštatoval existenciu dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b), písm. c) Tr. por. Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že a/ ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko, alebo mu hrozí vysoký trest, b/ bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených, alebo inak mať ťažké dôsledky, c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval, alebo ktorým hrozil. Uvedené ustanovenia Trestného poriadku týkajúce sa osobnej slobody jednotlivca vychádzajú z článku 17 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), pričom na väzbu sa vzťahuje prvých päť odsekov: 1/ Osobná sloboda sa zaručuje. 2/ Nikoho nemožno stíhať, alebo pozbaviť osobnej slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. 3/ Obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe, alebo ju prepustiť na slobodu. 4/ Obvineného možno zatknúť iba na odôvodnený písomný príkaz sudcu. Zatknutá osoba musí byť do 24 hodín odovzdaná súdu. Sudca musí zatknutú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe, alebo ju prepustiť na slobodu. 5/ Do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom na základe rozhodnutia súdu. Citované ustanovenia ústavy sú

premietnuté aj v základných zásadách trestného konania, konkrétne v ustanovení § 2 <. Trestného poriadku. Väzba v rámci trestného procesu predstavuje najzávažnejšie zaistovacie opatrenie, ktorým sa veľmi citelným spôsobom zasahuje do ústavou zaručenej osobnej slobody občana v čase, keď ešte nebolo právoplatne rozhodnuté o vine obvineného. Z vyššie uvedeného vyplýva, že úprava dôvodov väzby vyjadruje výnimočnosť a fakultatívne použitie tohto procesného prostriedku, pričom Trestný poriadok nikde neustanovuje, že každý obvinený musí byť vzatý do väzby. Jedine súd je oprávnený rozhodovať o väzbe a tento procesný prostriedok môže použiť iba vtedy, ak sú zistené konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu niektorého z následkov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) až písm. c) Tr. por. Z hľadiska procesných predpisov rozhodovaniu o väzbe je venovaný prísny formálny pohľad, ktorý má vylúčiť prípadne minimalizovať možnosť vzniku porušení základných práv a slobôd osôb, ktoré sa jej podrobujú. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, sťažnostný súd zistil, že v prerokúvanej veci sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu postupoval pri svojom rozhodovaní o väzbe obvinených s maximálnou obozretnosťou a v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami. Je nepochybné, že obvineným bolo vznesené obvinenie, pričom z predložených doposiaľ zadovážených dôkazov možno vyvodiť záver, že skutky popísané v jednotlivých uzneseniach vyšetrovateľa boli spáchané, vykazujú všetky znaky trestných činov a z ich spáchania sú v tomto štádiu konania dôvodne podozriví aj obvinení Bc. P. X. a P. O.. Najvyšší súd považuje za potrebné pripomenúť, že trestné stíhanie je iba v počiatočnom štádiu, kde sa nerozhoduje o vine, preto pri rozhodovaní o väzbe sa nevyžaduje úplná istota, že obvinení budú konať podľa § 71 Tr. por., ak nebudú vzatí do väzby. Na rozhodnutie o väzbe preto postačuje, že táto hrozba s prihliadnutím na konkrétne skutočnosti je reálna. Okrem podozrenia, ako jedného z predpokladov vzatia obvinených do väzby, je v posudzovanej veci v súčasnom štádiu trestného konania splnená aj základná materiálna podmienka, a to existencia väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. Zo spisového materiálu vyplýva, že vyšetrovateľ má naplánované realizovať ďalšie podstatné vyšetrovacie úkony, predovšetkým zabezpečiť svedecké výsluchy viacerých osôb, z ktorých sa niektoré doposiaľ nepodarilo zabezpečiť. Keďže ide o osoby s blízkymi kontaktmi na trestne stíhané osoby, existuje tu dôvodná obava, že menovaní obvinení by mohli mariť vyšetrovanie oslovením a ovplyvnením týchto svedkov pred podaním ich výpovedí vyšetrovateľovi alebo inak zahmlievať skutočnosti potrebné pre objasnenie veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto stotožnil s návrhom prokurátora na vzatie do väzby obvinených npor. Bc. P. X. a P. O., pretože popísané skutočnosti, sú tými konkrétnymi skutočnosťami, ktoré nepochybne odôvodňujú dôvodnú obavu, že v prípade prepustenia na slobodu budú títo dvaja obvinení pôsobiť na zainteresované osoby (§ 71 ods. 1 písm. b) Tr. por.). V danom prípade súd prvého stupňa zistil u obvinených tiež dôvody tzv. preventívnej väzby. Zmyslom tejto väzby je zaistiť osobu obvineného, u ktorej existuje dôvodná obava vyplývajúca z konkrétnych skutočností, že bude opakovať trestný čin, pre ktorý je stíhaný, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval, alebo ktorým hrozil. Uvedený väzobný dôvod sa v určitej miere odlišuje od zvyšných dvoch väzobných dôvodov a je založený na predpoklade, že účelom trestného stíhania je i predchádzanie trestnej činnosti. Medzi konkrétne dôvody, o ktoré sa táto obava z pokračovania trestnej činnosti v danom prípade opiera patrí skutočnosť, že obvinené osoby Bc. P. X. a P. O. sú trestne stíhané za pokračovací korupčný trestný čin pri vzájomnom poskytovaní si nenáležitých zvýhodnení, odmien a dôverných informácií po dlhší čas v súvislosti s prevádzkovaním podnikateľskej a zárobkovej činnosti firmy Q.. Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu pri svojom rozhodovaní dodržal všetky formálno-procesné zákonné podmienky a taktiež aj z vecného hľadiska je rozhodnutie správne a zákonné. Písomné odôvodnenie napadnutého uznesenia plne zodpovedá ustanoveniu § 168 ods. 1, § 180 Tr. por., a preto najvyšší súd na tam uvedené skutočnosti poukazuje a tieto si osvojuje. S poukazom na vyššie uvedené okolnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosti obvinených Bc. F. a P. ako nedôvodné podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

